2021:ఏపీ హైకోర్టు:19098

ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులో : అమరావతి

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ అరూప్ కుమార్ గోస్వామి, ప్రధాన న్యాయమూర్తి

&

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ నినాల జయసూర్య

కోర్టు ధిక్కార అప్పీల్ నెం.5 ఆఫ్ 2021

(వీడియో కాన్ఫరెన్స్ ద్వారా చేపట్టారు)

మాలె దేవరాజు దివంగత సువర్ణారావు, వయస్సు సుమారు 44 సంవత్సరాలు, ఓసీసీ: అడ్వకేట్, ఆర్/ఓ.26-38-141, 12వ లేన్, ఎ.టి.అగ్రహారం, గుంటూరు పట్టణం మరియు జిల్లా.

.. పిటిషనర్/పిటిషనర్

వర్సెస్

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర హోంశాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి కుమార్ విశ్వజిత్, సచివాలయ భవనాలు, వెలగపూడి, అమరావతి, గుంటూరు జిల్లా.

.. ప్రతివాదులు

పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది : శ్రీ జి.అరుణ్ షోరి

ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది : -----

మౌఖిక తీర్పు

Dt: 13.09.2021

(అరూప్ కుమార్ గోస్వామి, సీజే)

పిటిషనర్/పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది శ్రీ జి.అరుణ్ షౌరి వాదనలు వినిపించారు.

2. కోర్టు ధిక్కరణ చట్టం, 1971లోని సెక్షన్ 19 కింద పిటిషనర్/ పిటిషనర్ 2020 సి.సి.నెం.1214లో 02.07.2021న జారీ చేసిన ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా, కోర్టు ఆదేశాలను ఉద్దేశపూర్వకంగా ఉల్లంఘించలేదని పేర్కొంటూ కోర్టు ధిక్కార కేసును ముగించారు.

వికలాంగుల కోటాకు సంబంధించి అసిస్టెంట్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ల నియామకాలను నిలిపివేస్తూ 18.03.2020న రిట్ పిటిషన్ నెం.7049లో మధ్యంతర ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. పైన పేర్కొన్న మధ్యంతర ఉత్తర్వులు అమలులో ఉండగానే 16.10.2020న ఆర్థోపెడిక్ వికలాంగులతో సహా 48 మంది సభ్యులకు నియామక ఉత్తర్వులు జారీ చేశారని ఆరోపించారు. రిట్ పిటిషన్ లో నియామక అధికారిగా ఉన్న ప్రాసిక్యూషన్ డిపార్ట్ మెంట్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ ప్రాసిక్యూషన్స్ ను పార్టీగా చేర్చలేదు. రికార్డుల్లో ఉన్న అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న సింగిల్ జడ్జి 16.10.2020 నాటి ఉత్తర్వులను జారీ చేసిన తర్వాత మధ్యంతర ఆదేశాలకు సంబంధించిన సమాచారం ఇచ్చారని, అందువల్ల కోర్టు ఆదేశాలను ఉద్దేశపూర్వకంగా ఉల్లంఘించలేదని పేర్కొన్నారు.

4. ఈ కేసుకు సంబంధించిన కోర్టు ధిక్కరణ చట్టం 1971లోని సెక్షన్ 19 ఇలా ఉంది.

"19. విజ్ఞప్తులు.—

(1) కోర్టు ధిక్కరణకు శిక్ష విధించడానికి హైకోర్టు తన అధికార పరిధిని ఉపయోగించడంలో ఏదైనా ఉత్తర్వు లేదా నిర్ణయం నుండి అప్పీలు హక్కుగా ఉంటుంది.

(ఎ) ఒకే న్యాయమూర్తి, ఇద్దరు న్యాయమూర్తులకు తగ్గకుండా ఉన్న ధర్మాసనానికి ఉత్తర్వులు లేదా నిర్ణయం ఇచ్చినప్పుడు;

(బి) సుప్రీం కోర్టుకు ఒక బెంచ్ యొక్క ఉత్తర్వు లేదా నిర్ణయం ఉన్న చోట:

ఏదైనా కేంద్ర పాలిత ప్రాంతంలోని జ్యుడీషియల్ కమిషనర్ కోర్టు తీర్పు లేదా నిర్ణయం అయితే, అటువంటి అప్పీలు సుప్రీంకోర్టుకు చెందుతుంది.

(2) ఏదైనా అప్పీలు పెండింగ్ లో ఉన్నట్లయితే, అప్పీలేట్ కోర్టు ఈ విధంగా ఆదేశించవచ్చు:

(ఎ) అప్పీలు చేసిన శిక్ష లేదా ఉత్తర్వు అమలును నిలిపివేయాలి;

(బి) అప్పీలుదారుడు నిర్బంధంలో ఉంటే, అతను బెయిల్ పై విడుదల చేయబడతాడు; మరియు

(సి) అప్పీలుదారుడు తన ధిక్కారాన్ని తొలగించనప్పటికీ అప్పీలును విచారించాలి.

(3) అప్పీలు దాఖలు చేసే ఏదైనా ఉత్తర్వుపై ఎవరైనా బాధపడితే, అతను అప్పీలు చేయాలనుకుంటున్నట్లు హైకోర్టుకు సంతృప్తి కల్పిస్తే, హైకోర్టు కూడా సబ్ సెక్షన్ (2) ప్రసాదించిన అన్ని లేదా ఏదైనా అధికారాలను ఉపయోగించవచ్చు.

(4) సబ్ సెక్షన్ (1) కింద అప్పీలు దాఖలు చేయాలి.

(ఎ) ముప్పై రోజుల్లోగా హైకోర్టు ధర్మాసనానికి అప్పీలు చేసిన సందర్భంలో;

(బి) సుప్రీంకోర్టులో అప్పీలు విషయంలో, అప్పీలు చేసిన తేదీ నుండి అరవై రోజుల్లోగా."

5. డి.ఎస్.తనేజా వర్సెస్ భజన్ లాల్ కేసులో (1988) 3 సుప్రీం కోర్టు కేసులు 26లో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు 8, 10, 12 పేరాగ్రాఫ్లలో ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది:

8. కోర్టు ధిక్కరణకు శిక్ష విధించడానికి హైకోర్టు తన అధికార పరిధిని ఉపయోగించి జారీ చేసిన ఏదైనా నిర్ణయం లేదా ఉత్తర్వులపై మాత్రమే సెక్షన్ 19లోని సబ్ సెక్షన్ (1) కింద అప్పీల్ హక్కు లభిస్తుంది. ఈ సందర్భంగా రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 215 ప్రకారం ప్రతి హైకోర్టు రికార్డు కోర్టుగా ఉండాలని, కోర్టు ధిక్కరణకు శిక్ష విధించే అధికారంతో సహా ఆ కోర్టుకు ఉన్న అన్ని అధికారాలు ఉంటాయని పేర్కొంది. ఆర్టికల్ 215 ప్రకారం 2021:ఏపీహెచ్సీ:19098 4 హైకోర్టుకు కోర్టు ధిక్కరణకు పాల్పడే అధికారం ఉంది. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 215 నుండి కోర్టు ధిక్కరణకు శిక్షించడానికి హైకోర్టు తన అధికార పరిధిని పొందింది. గతంలో గమనించినట్లుగా, కోర్టు ధిక్కరణకు శిక్ష విధించడానికి హైకోర్టు తన

అధికార పరిధిని ఉపయోగించి ఉత్తర్వులు లేదా నిర్ణయం తీసుకున్నప్పుడు మాత్రమే చట్టంలోని సెక్షన్ 19 (1) కింద అప్పీల్ ఉంటుంది. కోర్టు ధిక్కరణకు శిక్ష విధించేటప్పుడు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 215 ద్వారా హైకోర్టు తన అధికార పరిధిని లేదా అధికారాన్ని ఉపయోగిస్తుందని ప్రతివాది తరఫున మరియు మా అభిప్రాయం. ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న వ్యక్తికి హైకోర్టు ఎలాంటి శిక్ష విధించనప్పుడు, కోర్టు ధిక్కరణకు శిక్షించడానికి హైకోర్టు తన అధికార పరిధిని లేదా అధికారాన్ని ఉపయోగించదు. శిక్షించడం హైకోర్టు అధికార పరిధి. హైకోర్టు ఎలాంటి శిక్ష విధించనప్పుడు, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 215 ద్వారా హైకోర్టు తన అధికార పరిధిని లేదా అధికారాన్ని ఉపయోగించిందని చెప్పడం కష్టం.

10. ఒక న్యాయస్థానానికి, ట్రిబ్యునల్ కు లేదా అథారిటీకి ఒక విషయాన్ని నిర్ణయించే అధికార పరిధి ఉన్నప్పుడల్లా, ఆ అధికార పరిధిని ఒక వ్యక్తికి అనుకూలంగా లేదా వ్యతిరేకంగా నిర్ణయించడంలో ఉపయోగించవచ్చు అనడంలో సందేహం లేదు. ఉదాహరణకు, ఒక దావాను నిర్ణయించే అధికార పరిధి సివిల్ కోర్టుకు ఇవ్వబడింది; దావాను ఆదేశించడానికి లేదా కొట్టివేయడానికి సివిల్ కోర్టుకు నిస్సందేహంగా అధికార పరిధి ఉంటుంది. కానీ ఒక నిర్దిష్ట పద్ధతిలో వ్యవహరించే అధికారం లేదా అధికార పరిధి కోర్టుకు ఇవ్వబడినప్పుడు, అధికార పరిధి లేదా అధికారాన్ని ఉపయోగించడం అనేది ఆ నిర్దిష్ట పద్ధతిలో మరియు మరే విధంగానూ వ్యవహరించదు. ఆర్టికల్ 215 ప్రకారం కోర్టు ధిక్కరణకు శిక్ష విధించే అధికారం హైకోర్టుకు ఉంది. కోర్టు ధిక్కరణ కింద శిక్ష విధించడం ద్వారా మాత్రమే హైకోర్టు తన అధికార పరిధిని వినియోగించుకోగలదు. ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న వ్యక్తి కోర్టు ధిక్కరణకు పాల్పడ్డాడా లేదా అనే ప్రశ్నను పరిగణనలోకి తీసుకుని, కోర్టు కక్షిదారులను విచారించి, తన ముందు ఉంచిన అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని, అవసరమైతే సాక్షులను విచారించి, ఆ తర్వాత కోర్టు ధిక్కరణ కింద అతడిని నిర్దోషిగా ప్రకటిస్తూ లేదా శిక్ష విధిస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేస్తుంది. హైకోర్టు కోర్టు ధిక్కరణకు తన అధికార పరిధిని ఉపయోగించదు, ఎందుకంటే అటువంటి చర్య అంటే హైకోర్టు ఒక నిర్దిష్ట పద్ధతిలో వ్యవహరించాలి, అంటే ధిక్కారానికి శిక్ష

విధించడం ద్వారా. హైకోర్టు ఎలాంటి శిక్ష విధించనంత కాలం, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 215 ప్రకారం కోర్టు ధిక్కారానికి శిక్ష విధించడానికి హైకోర్టు తన అధికార పరిధిని లేదా అధికారాన్ని ఉపయోగిస్తుందని చెప్పలేము. 12. అప్పీలు హక్కు అనేది శాసనంలోని ఒక జీవి, అప్పీలు హక్కు ఉందా లేదా అనే ప్రశ్నను చట్టం యొక్క నిబంధన యొక్క వివరణపై పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి తప్ప ఔచిత్యం లేదా మరేదైనా పరిగణన ఆధారంగా కాదు. ఈ నేపథ్యంలో కోర్టు ధిక్కరణ చట్టం 1952 ప్రకారం అప్పీల్ చేసుకునే హక్కు లేదని గమనించవచ్చు. చట్టంలోని సెక్షన్ 19(1) ప్రకారం అప్పీల్ చేసుకునే హక్కు కల్పించడం ఇదే తొలిసారి. కోర్టు ధిక్కరణ అనేది కోర్టుకు, ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న వ్యక్తికి మధ్య జరిగే వ్యవహారం. కోర్టు ధిక్కరణకు పాల్పడే ఏ వ్యక్తి అయినా కోర్టు ధిక్కరణ కింద కొన్ని వాస్తవాలను మాత్రమే కోర్టు దృష్టికి తెస్తాడు. అటువంటి సమాచారాన్ని అందించిన తరువాత, అతను ఇప్పటికీ కోర్టుకు సహాయపడవచ్చు, కానీ కోర్టు ధిక్కరణ విచారణలో రెండు పార్టీలు మాత్రమే ఉన్నాయని ఎల్లప్పుడూ గుర్తుంచుకోవాలి, అవి కోర్టు మరియు సమకాలీన. కోర్టు ధిక్కరణ కింద పిటిషనర్ కు అప్పీల్ చేసుకునే హక్కు కల్పించకపోవడానికి చట్టసభలు ఒక కారణం కావచ్చు. సెక్షన్ 19(1) ప్రకారం కోర్టు ధిక్కరణ కింద శిక్ష పడిన వ్యక్తి మాత్రమే బాధితుడు కాగలడు.

6. పైన పేర్కొన్న పేరాలను పరిశీలిస్తే 1971 చట్టంలోని సెక్షన్ 19లోని సబ్ సెక్షన్ (1) ప్రకారం కోర్టు ధిక్కరణకు శిక్ష విధించడానికి హైకోర్టు తన అధికార పరిధిని ఉపయోగించి జారీ చేసిన ఏదైనా నిర్ణయం లేదా ఉత్తర్వులపై మాత్రమే అప్పీల్ హక్కు లభిస్తుందని సూచిస్తుంది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 215 ప్రకారం కోర్టు ధిక్కారానికి శిక్ష విధించే అధికారం హైకోర్టుకు ఉంది. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 215 నుండి కోర్టు ధిక్కరణకు శిక్షించడానికి హైకోర్టు తన అధికార పరిధిని పొందింది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 215 ప్రసాదించిన విధంగా హైకోర్టు తన అధికార పరిధిని లేదా అధికారాన్ని ఉపయోగిస్తుంది, అక్కడ కోర్టు ధిక్కరణకు శిక్షను విధిస్తుంది. హైకోర్టు ఎలాంటి శిక్ష విధించనప్పుడు, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 215 ప్రసాదించిన విధంగా హైకోర్టు తన అధికార పరిధిని లేదా అధికారాన్ని ఉపయోగించిందని చెప్పలేము. 7. అప్పీలు హక్కు అనేది శాసనంలోని ఒక జీవి అని, అప్పీలు హక్కు ఉందా లేదా అనే ప్రశ్నను చట్టం

యొక్క నిబంధన యొక్క వివరణ ఆధారంగా పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది తప్ప ఔచిత్యం లేదా మరేదైనా పరిగణన ఆధారంగా కాదని డి.ఎస్.తనేజా (సుప్రా) లో పేర్కొన్నారు. 1971 చట్టంలోని సెక్షన్ 19(1) ప్రకారం కోర్టు ధిక్కరణ కింద శిక్ష పడిన వ్యక్తి మాత్రమే బాధిత పక్షం కాగలడని స్పష్టం చేసింది. 8. మిడ్నాపూర్ పీపుల్స్ కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్, ఇతరులు వి.చునిలాల్ నందా మరియు ఇతరులు (2006) 5 ఎస్.సి.సి 399 లో నివేదించారు, సుప్రీంకోర్టు పేరా నెం.11లో ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది: "11. కోర్టు ధిక్కరణ ప్రొసీడింగ్స్ లో ఉత్తర్వులపై అప్పీళ్లకు సంబంధించి ఈ నిర్ణయాల నుంచి వెలువడే వైఖరిని ఈ విధంగా సంక్షిప్తీకరించవచ్చు.

1. ధిక్కారానికి శిక్ష విధించే హైకోర్టు తన అధికార పరిధిని ఉపయోగించి జారీ చేసిన ఉత్తర్వు లేదా నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా మాత్రమే సెక్షన్ 19 కింద అప్పీలు నిర్వహించబడుతుంది.

2. కోర్టు ధిక్కరణ చర్యలను ప్రారంభించడానికి నిరాకరించే ఉత్తర్వు లేదా కోర్టు ధిక్కరణ చర్యలను ప్రారంభిస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వు లేదా కోర్టు ధిక్కరణ చర్యలను ఎత్తివేస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వు లేదా నిందితుడిని నిర్దోషిగా విడుదల చేసే ఉత్తర్వు సిసి చట్టంలోని సెక్షన్ 19 ప్రకారం అప్పీలు చేయదగినది కాదు. ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 136 ప్రకారం సవాలుకు దిగవచ్చు.

3. కోర్టు ధిక్కరణ కేసు విచారణలో కోర్టు ధిక్కరణ జరిగిందా లేదా, అలాగైతే ఎలాంటి శిక్షలు విధించాలి, దానికి సంబంధించిన విషయాలను హైకోర్టు నిర్ణయించవచ్చు. అటువంటి విచారణలో, పక్షాల మధ్య వివాదం యొక్క అర్హతలకు సంబంధించిన ఏదైనా సమస్యను పరిష్కరించడం లేదా నిర్ణయించడం సముచితం కాదు.

4. పార్టీల మధ్య వివాదం యొక్క అర్హతలపై హైకోర్టు జారీ చేసిన లేదా తీసుకున్న ఏదైనా ఆదేశాలు లేదా నిర్ణయం "ధిక్కారానికి శిక్షించే అధికార పరిధిని" ఉపయోగించదు మరియు అందువల్ల సిసి చట్టంలోని సెక్షన్ 19 ప్రకారం అప్పీల్ చేయబడదు. అటువంటి ఆదేశాలు లేదా నిర్ణయం ధిక్కరణకు శిక్షించే ఉత్తర్వుతో యాదృచ్ఛికంగా లేదా విడదీయరాని సంబంధం కలిగి ఉన్నప్పుడు మాత్రమే మినహాయింపు ఉంటుంది, ఈ సందర్భంలో

చట్టంలోని సెక్షన్ 19 కింద అప్పీలు యాదృచ్ఛిక లేదా విడదీయరాని అనుసంధానిత ఆదేశాలను కూడా కలిగి ఉంటుంది.

5. కోర్టు ధిక్కరణ విచారణలో హైకోర్టు ఏ కారణం చేతనైనా ఒక అంశాన్ని నిర్ణయిస్తే లేదా ఇరుపక్షాల మధ్య వివాదానికి సంబంధించిన ఏదైనా ఆదేశాలు జారీ చేసినా బాధిత వ్యక్తికి పరిష్కారం లేకుండా ఉండదు. అటువంటి ఉత్తర్వును అంతర్-కోర్టు అప్పీలులో సవాలు చేయడానికి అవకాశం ఉంది (ఈ ఉత్తర్వు ఒక తెలిపైన సింగిల్ జడ్జి యొక్కది మరియు ఇంట్రాకోర్ట్ అప్పీల్కు అవకాశం ఉంటే), లేదా భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 136 (ఇతర సందర్భాల్లో) కింద అప్పీల్ చేయడానికి ప్రత్యేక సెలవు కోరడం ద్వారా.

9. 1971 చట్టంలోని సెక్షన్ 19 ప్రకారం కోర్టు ధిక్కరణకు శిక్ష విధించడానికి హైకోర్టు తన అధికార పరిధిని ఉపయోగించి జారీ చేసిన ఉత్తర్వు లేదా నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా అప్పీలు చేయవచ్చని పై వాటిని పరిశీలిస్తే తెలుస్తుంది. 1971 చట్టంలోని సెక్షన్ 19 ప్రకారం కోర్టు ధిక్కరణ చర్యలను ప్రారంభించడానికి నిరాకరిస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వు గానీ, కోర్టు ధిక్కరణ చర్యలను ఎత్తివేస్తూ ఉత్తర్వులు గానీ, నిందితుడిని నిర్దోషిగా ప్రకటిస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు గానీ అప్పీల్ చేయదగినవి కావు.

10. డి.ఎస్.తనేజా (సుప్ర), మిడ్నాపూర్ పీపుల్స్ కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్ (సుప్ర) కేసుల్లో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుల దృష్ట్యా, 1971 చట్టంలోని సెక్షన్ 19 ప్రకారం కోర్టు ధిక్కరణ చర్యలను మూసివేస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులపై అప్పీలు చేయడం కుదరదు.

11. దీని ప్రకారం అప్పీలును కొట్టివేస్తారు. ఖర్చులు లేవు. పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే వాటిని మూసివేయటమైనది.

అరూప్ కుమార్ గోస్వామి, సీజే

నినాల జయసూర్య, జె.

జి.ఎం.